

IN MEMORIAM

NICOLAE CIANGĂ (1947-2019)

S-a stins, mult prea devreme - în cea de a 21-a zi a lunii iulie, cu o discreție absolută și înconjurat de minunata sa familie, pe care a iubit-o și prețuit-o fără limite – profesorul, colegul și, mai ales, OMUL Nicolae Ciangă. Mentor de excepție, dascăl de vocație al sufletului și al minții deopotrivă, om cu o vastă cultură generală și geografică, iubitor de natură și de frumos, un suflet blajin, sensibil și generos, un model de dăruire și devotament pentru profesia și comunitatea geografică clujeană, profesorul Nicolae Ciangă a fost cel care a reușit nu numai să însufle și să inspire colegii și prietenii, ci și să deschidă și lărgească mereu noi orizonturi de cunoaștere geografică pentru generații de studenți, să strunească, să

îndrume și, totodată, să fie mereu printre cei mai îndrăgiți de către aceștia, care îl vor omagia și îi vor păstra și cinsti memoria luminoasă și-i vor fi mereu recunoscători pentru tot ceea ce a oferit cu atâta generozitate de-a lungul întregii sale vieți și cariere profesionale.

Născut pe 21 noiembrie 1947, în satul Voinești, astăzi cartier al orașului-stațiune „al celor 1000 de izvoare” - Covasna din județul cu același nume - într-o zonă cu un cadru natural de excepție, își va descoperi timpuriu sensibilitatea și dragostea pentru natură care îi va fi cultivată de dascălii din școala primară și gimnazială și, mai târziu, de cei de la Liceul Real din Covasna, pe care l-a urmat între anii 1961- 1965. Aceștia îl vor îndruma spre domeniul geografic pe care îl va îmbrățișa cu pasiune și căruia i se va dedica pentru totdeauna începând chiar cu anul următor (1966) când a ascultat „chemarea” și a continuat să-și dezvolte și aprofundeze vocația odată cu admiterea sa la Facultatea de Biologie-Geografie a Universității „Ioan Cuza” din Iași, specializarea Geografie, pe care o absolvă strălucit în anul 1971 ca șef de promoție.

În același an va fi repartizat la Cluj, unde va activa între anii 1971-1991 ca cercetător științific în cadrul Colectivului de Cercetări Geografice al Academiei Române, filiala Cluj, interval în care a fost implicat direct și activ în elaborarea unui număr considerabil de studii științifice, contracte și proiecte de cercetare cu aplicabilitate practică certă, axate pe problematici diverse, însă cu precădere din domeniul geografiei umane și a turismului, în care a devenit un reputat și apreciat specialist.

O etapă importantă în perfecționarea profesională a fost perioada în care a elaborat, de asemenea, la Universitatea „Al. I. Cuza ” din Iași, teza de doctorat, susținută cu succes în anul 1991 (Turismul din Carpații Orientali. Studiu de Geografie Umană), efort care a fost încununat în anul 1999, la scurt timp după publicare, cu premiul „Simion Mehedinți” al Academiei Române, fapt care atestă valoarea și aprecierea deosebită a rezultatelor științifice obținute în cadrul acestui valoros studiu.

Anul 1991 marchează o schimbare importantă în cariera de cercetător, odată cu implicarea sa în învățământul universitar ca și cadru didactic titular al Facultății de Geografie din cadrul Universității Babeș-Bolyai, unde s-a afirmat rapid, parcurgând etapele consacrării științifice și treptele didactice universitare, atingând în anul 1997 cea mai înaltă poziție academică (profesor universitar), devenind un autentic și deosebit de apreciat magistru. A rămas în același timp un pasionat și prolific cercetător științific, focusat cu precădere asupra celui mai dinamic domeniu al geografiei – turismul – perioada în care a fost cadru didactic universitar fiind cea mai fructuoasă, rezultatele obținute, mai mult

decât concludente, fiind materializate în peste 120 de studii și articole publicate aproape în întregime în reviste de mare prestigiu și tradiție indexate în baze de date internaționale și mai recent, în reviste cotate ISI și indexate Web of Science, o parte dintre acestea (15) fiind publicate în străinătate. A publicat, de asemenea, o serie de cărți sau capitole în cărți de specialitate (24) ca autor sau coautor și a contribuit cu articole științifice și în calitate de editor la publicarea mai multor volume colective sub egida unor edituri de prestigiu din țară (Editura Academiei Române, Editura Presa Universitară Clujeană, Editura Universitară București etc.) și din străinătate (din țări precum Statele Unite ale Americii, Polonia, Serbia, Marea Britanie, Coreea de Sud).

În cadrul acestor contribuții, pe lângă preocupările tradiționale, profesorul Ciangă a căutat mereu să abordeze și problematici și direcții de cercetare de actualitate și impact din mai multe domenii ale Geografiei: turism (planificarea și amenajarea turistică, elaborarea unor modele de estimare a valorii atractive ale resurselor turistice, modele și strategii generale și secvențiale de dezvoltare și promovare a turismului la diferite scări teritoriale și ranguri taxonomice, riscurile induse de activitățile turistice etc.), Geografia populației (resursele de forță de muncă și valorificarea acestora, care au constituit subiectul unor cercetări contractuale în unități productive din domeniul minier din județele Hunedoara și Maramureș sau cel agricol - pentru Munții Apuseni sau județul Cluj), Geografia activităților primare și terțiare (acestea au constituit parte integrantă a cercetărilor regionale legate de Depresiunea și Podișul Transilvaniei, Carpații Orientali și Occidentali, fiind publicate, pe baza acestora, numeroase articole științifice, capitole și subcapitole din Geografia României, volumele II și III, contribuind și la elaborarea unor cursuri universitare), apele subterane – sursele hidrominerale (care au fost studiate în întregul areal carpatic și transilvan, servind la elaborarea unor teme contractuale a căror rezultate au fost publicate sau au folosit la elaborarea capitolului “Resursele turistice hidrografice” în cazul tezei de doctorat și cursurilor de Geografia turismului în România) și topoclimatologie (cu studii realizate asupra unor spații geografice cuprinse pe foi topografice la scara 1:200 000 - Bistrița, Cluj, Șimleu Silvaniei, Satu Mare, Timișoara, Alba Iulia, Turda, utilizând mijloace de cercetare specifice geografiei, dar și statistico-matematice și cartografice).

Preocupările susmenționate se regăsesc, de asemenea, și în cele 25 de proiecte de cercetare în care a fost, de asemenea, implicat în perioada când a activat ca și cercetător științific (finanțate de Academiei Române, Ministerului Învățământului, Ministerul Agriculturii) sau la cererea unor unități productive sau instituții ale statului (I.M. Deva, I.M. Borșa, Institutul de Proiectare și Sistemare Cluj, Consiliul Județean, Direcția de Cadastru Funciar), coordonând,

în această perioadă, contractele „Realizarea de hărți topoclimatice la scara 1:200000” și „Actualizarea situației apartenenț-cadastrală în vetrele așezărilor rurale din județul Cluj”.

Ulterior, ca și cadru didactic universitar, a fost implicat activ în toate marile proiecte câștigate și elaborate de Facultatea de Geografie (în cadrul cărora a coordonat elaborarea capitolelor legate de Geografia umană și cu deosebire de Geografia turismului), precum și într-o serie de proiecte și granturi de cercetare obținute prin competiție națională și finanțate substanțial de instituții de prestigiu din țară și străinătate (Academia Română, CNCSIS, Banca Mondială etc.), în patru dintre ele deținând funcția de director.

Rezultatele cercetării s-au concretizat, de asemenea, nu doar în publicarea de cărți, monografii, articole, în țară și străinătate, ci și în elaborarea de cursuri universitare, din care unele în premieră (Geografia turismului în România, Amenajare turistică, Metode de analiză în Geografia turismului, Geografia activităților recreative, Patrimoniul turistic și valorificarea sa).

Expertiza științifică a profesorului Ciangă a fost atestată și prin cooptarea sa în colectivele editoriale ale mai multor publicații cu un ridicat prestigiu național și indexate în baze internaționale (șase la număr), prin numărul ridicat de citări ale publicațiilor sale în diferite reviste și cărți de specialitate (în medie, peste 35 de citări anual), precum și prin calitatea de expert evaluator UEFISCU și CNCSIS.

Ca un corolar al acestor realizări, în anul 2002 a obținut calitatea de conducător de doctorat, tezele celor peste 30 de doctoranzi pe care i-a îndrumat distingându-se prin originalitate și aplicabilitatea practică a rezultatelor, atribute induse, desigur, în mare măsură, de calitatea și rigoarea expertizei științifice de care doctoranzii săi au beneficiat. Pe acest fond, a fost invitat, în calitate de referent oficial, să facă parte în peste 40 de comisii pentru evaluarea, susținerea și acordarea titlului științific de doctor în Geografie la Universitatea București, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Universitatea din Oradea și Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca.

Pe parcursul remarcabilei sale cariere științifice și didactice profesorul Ciangă a fost invitat la numeroase manifestări științifice de înaltă ținută academică, atât în țară, cât și în străinătate (Polonia, Ungaria, Cehia, Spania, Portugalia, Marea Britanie, Coreea de Sud etc), comunitatea academică recunoscându-i expertiza și meritele științifice prin recompensarea sa cu numeroase distincții, premii și diplome.

În anul 2003 a inițiat și a contribuit decisiv la înființarea specializării de nivel licență Geografia Turismului, având la bază, preluând și continuând firesc experiența acumulată în cadrul colegiilor de „Geoinformare și prospectare turistică”

și, mai apoi, „Activități turistice”, în a căror bună funcționare a avut, de asemenea, un rol major. Totodată, specializările la nivel de masterat Prospectare și amenajare turistică (care a funcționat în perioada 2004-2007), respectiv Amenajare și dezvoltare turistică (începând din anul 2007) au fost înființate tot sub coordonarea sa.

A deținut, succesiv, până în anul 2012, funcțiile de cancelar (1996-1997), respectiv prodecan (1997-2000) al Facultății de Geografie și de șef al Catedrei de Geografie Umană, devenită ulterior Departament de Geografie Umană și Turism (2000-2012).

Dincolo însă de meritele și realizările sale deosebite în plan academic, social și managerial, personalitatea sa a fost creionată și întregită de un mănunchi de calități umane cu totul deosebite: altruismul, blândețea, empatia, permanenta disponibilitate pentru dialog, corectitudinea, dar și vitalitatea molipsitoare, spiritul viu, curios, mereu în alertă, calități prin care a reușit să fie un model pentru generații de studenți și colegi, dar și pentru persoane din afara mediului universitar, calități care au făcut ca profesorul Ciangă să fie stimat, apreciat și iubit de toți, deopotrivă.

Prin plecarea sa prematură în „călătoria cea mare” a lăsat un gol imens atât în cadrul întristatei familii, cât și în rândul prietenilor apropiați, lăsându-i mai săraci, cu siguranță, pe toți cei care l-au cunoscut, pe cei cu care a colaborat în îndelungata sa carieră de cercetător și cadru didactic universitar și pe cei cărora le-a îndrumat pașii pe calea cunoașterii științifice. În același timp, Geografia românească, comunitatea științifică a specialiștilor în Geografie umană și turism și îndeosebi Geografia clujeană - pe care a slujit-o cu devotament până în ultima clipă - pierde un om minunat, un spirit erudit, un coleg și un prieten deosebit, un cercetător pasionat și un magistru de excepție.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Prof. univ.dr. Ștefan Dezsi

Departamentul de Geografie Umană și Turism

